

SENAAT

---

8 mei 2010

**Welkomstwoord door de heer Armand De Decker
Voorzitter van de Senaat**

Herdenking van het einde van de Tweede Wereldoorlog

Monseigneur,
Geachte collega's,
Dames en heren,

Op 8 mei 1945 kwam in Europa een einde aan het meest ontstellende conflict uit de geschiedenis. Er waren tientallen miljoenen slachtoffers gevallen. Ons continent lag in puin, net zoals onze economie. En bij de bevrijding van de kampen staarde de wereld vol ongeloof en afschuw naar het resultaat van de verschrikkingen. Er zijn nog steeds geen woorden voor. Bastenaken, Merksem, Breendonk, Rotterdam, Warschau, Oradour, ... , al die namen zijn verbonden met de herinnering aan de gruwelijke bloedbaden die er plaatsvonden. Allemaal steden en dorpen die zwaar hebben geleden en zijn vernield, voor ze uiteindelijk werden bevrijd, maar tegen welke prijs !

Wij herdenken dit jaar de vijftenzestigste verjaardag van het einde van de Tweede Wereldoorlog en van de overwinning op het naziregime. Het is de gepaste gelegenheid om hulde te brengen aan allen die, hier bij ons, moedig hebben gevochten tegen de dictatuur en de wreedheden. Het is zeker de gelegenheid om eer te betonen aan allen die hebben meegewerkt aan de bevrijding van ons land en die hier vandaag aanwezig zijn. Wij vergeten al te vaak dat voor de vrijheid en de vrede immens grote offers zijn gebracht.

Onze gedachten gaan in het bijzonder uit naar al degenen die zijn gesneuveld, vaak in de bloei van hun leven, terwijl zij de Natie verdedigden. Of zoals Raymond Aron het terecht opmerkt : *«Il est une victoire des vaincus qu'aucun épisode de l'histoire ne saurait effacer. Le sacrifice des justes, le refus de la soumission, le consentement à la mort proclament une vérité dont la force silencieuse l'emporte à la longue sur la violence des armes et la gloire équivoque des conquérants.»* Wanneer wij vandaag de herinnering levendig houden aan hen die zijn gestorven opdat de volgende generaties konden leven in een land van vrijheid, vrede, en welvaart, dan bevestigen wij dat hun strijd niet vergeefs was, en dat hun offer zinvol is geweest. Dat moet zeker worden onderstreept, nu de politiek in ons land een turbulente periode doormaakt en tal van burgers ongerust zijn over de toekomst van hun land.

Ik wil met u even stilstaan bij een bewogen episode uit de Tweede Wereldoorlog.

In het getto van Warschau kwamen, in oktober 1939, een aantal mensen op het idee om alles wat gebeurde te noteren. Toen in april 1943 de opstand zou gaan uitbreken, en zij beseften dat zij weldra zouden verdwijnen, hebben zij die kronieken begraven op twee verschillende plaatsen. De nazibeulen wilden alle sporen van hun slachtoffers uitwissen. Zij wilden hen niet alleen lichamelijk uitschakelen, maar wilden ook iedere herinnering aan hen uitwissen, alsof zij nooit hadden bestaan. De kronieken van het Warschau-getto vertellen met een verbazingwekkende eenvoud het bestaan van hen die tijdens de opstand zijn verdwenen. Die kronieken vormen een overwinning op de volledige uitroeiing. Todorov schreef erover : « *La vie a perdu contre la mort, mais la mémoire gagne dans son combat contre le néant.* »

Wanneer wij de slachtoffers van het nazisme herdenken, geven wij hen hun menselijke waardigheid terug. Daarom is de plicht van het herdenken geen politiek gadget, maar wel een strijd tegen de ontmenselijking. Tijdens zijn proces in Neurenberg, zei Himmler over de Endlösung: « *Het is een roemrijke bladzijde uit onze geschiedenis, die ongeschreven is en dat altijd zal blijven.* »

Die woorden zijn een perfecte illustratie van de wil van de negationisten om koste wat kost die vreselijke bladzijde uit de geschiedenis van de mensheid ongeschreven te houden. Is het niet onze opdracht om te strijden tegen die vergetelheid die de doden nog eens dreigt te begraven?

Ik wil nog een laatste woord richten tot de jongeren die vandaag in ons midden zijn.

Er zitten slechts twee generaties tussen jullie en de Tweede Wereldoorlog en toch behoren die tragische gebeurtenissen voor jullie tot een ver verleden. Het is belangrijk dat jullie onthouden dat democratie een waardevol goed is en dat ze nooit definitief verworven is. Het is belangrijk dat de vlam van de herinnering brandend wordt gehouden en door de ouderen wordt doorgegeven. De jongeren die hun leven hebben gegeven voor de bevrijding van het land waren zo oud als jullie.

Moeten wij daarom gevangenen van het verleden blijven? Neen. Het verleden moet ten dienste staan van het heden, net als het geheugen ten dienste van de rechtvaardigheid moet staan. Zoals de historicus Le Goff zei: « *Faisons en sorte que la mémoire collective serve à la libération et non à l'asservissement des hommes.* »

Vorig jaar stond tijdens het feest van de Wapenstilstand één beeld centraal, het beeld van een nooit eerder vertoonde ceremonie: de Duitse bondskanselier en de Franse president, samen aan de Arc de Triomphe ! De Franse president wilde van 11 november een dag van verzoening maken tussen de twee naties, voormalige vijanden. « *L'amitié de l'Allemagne et de la France est un trésor* », bevestigde hij, « *Nous devons à nos parents qui ont tant souffert de tout faire pour préserver et faire fructifier ce trésor.* »

Een kwart eeuw geleden, kwamen François Mitterrand en Helmut Kohl samen, hand in hand, voor het Ossuarium van Douaumont, opgericht ter ere van de gesneuvelden van de Slag van Verdun. Dat beeld staat in ons geheugen gegrift, net als hun verklaring: « *Nous nous sommes réconciliés, nous nous sommes compris, nous sommes devenus amis* ».

Al zestig jaar wordt er aan Europa gebouwd door volkeren met elkaar te verzoenen en die verzoening kan enkel door samen het verleden te gedenken, in navolging van de inspanningen van de Polen en de Russen om het bloedbad van Katyn te erkennen. Een goed gebruik van het geheugen, verhindert dat de haat eeuwig blijft duren, om het met de woorden van Plutarchus te zeggen. Is het immers niet zo dat door het geheugen goed aan te wenden, een rechtvaardig doel wordt gediend?

Ik nodig u nu uit om naar enkele getuigenissen over die pijnlijke periode uit de geschiedenis te luisteren.

Eerst is er de heer André Charlier, die deelnam aan de campagne van 1940 en de bevrijding van ons land in 1944.

Vervolgens zullen we luisteren naar Baron Paul Halter, voorzitter van de Stichting Auschwitz, verzetstrijder en overlevende van Auschwitz.

De heer Pieter Paul Baeten, Voorzitter van de Groep Herinnering, verzetstrijder die in meerdere kampen gevangen zat.

Ten slotte neemt Ridder Nathan Ramet het woord, als voorzitter van het Joods Museum van Deportatie en Verzet.

Na deze getuigenissen volgt de prijsuitreiking aan de laureaten van de wedstrijd: Is een wereld zonder muren een utopie - Un monde sans murs: une utopie?" . Mevrouw Lydia Chagoll, voorzitter van de jury, zal de winnaars bekend maken.

Ik dank u voor uw aandacht.
